

PAKIET MATERIAŁÓW DYDAKTYCZNYCH

do kształcenia na odległość dla nauczycieli
szkół podstawowych w zakresie nauczania
języka ukraińskiego (jako języka
mniejszości)

Projekt „Wsparcie placówek doskonalenia nauczycieli i bibliotek pedagogicznych w realizacji zadań związanych z przygotowaniem i wsparciem nauczycieli w prowadzeniu kształcenia na odległość”

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Materiał opracowany w ramach grantu przez Annę Smołyńczak-Bagińską – nauczyciela
konsultanta PZPW w Rzeszowie Podkarpackie Centrum Edukacji Nauczycieli

SCENARIUSZ 1(Z 3)

Scenariusz zajęć dla uczniów klas VI-VIII (II etap ed.) prowadzonych przez nauczyciela języka ukraińskiego (mniejszości narodowej)

Temat: Hymn narodowy Ukrainy i jego twórcy

Cele kształcenia – wymagania ogólne:

- znajomość podstawowych utworów literackich i innych tekstów kultury ważnych dla poczucia tożsamości narodowej lub etnicznej;
- znajomość podstawowych faktów z historii narodowej lub etnicznej;
- rozwijanie zdolności rozumienia wartości o charakterze narodowym i uniwersalnym.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe:

Uczeń:

- wie, kto napisał słowa i skomponował muzykę do hymnu Ukrainy;
- zna i rozumie słowa hymnu, potrafi go zaśpiewać;
- współdziała w grupie i dokonuje samooceny i wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem;
- korzysta ze źródeł informacji w języku ukraińskim, również za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych.

Metody i formy pracy:

- wykład interaktywny;
- pogadanka;
- praca zbiorowa;
- praca indywidualna.

Środki dydaktyczne:

- Aplikacje: *Mentimeter*, *ZOOM/Teams*;
- Internet, laptop/komputer, smartfon/tablet, kamera;

- Nagranie *Гімн України. Класична гітара*,
<https://www.youtube.com/watch?v=ILG1ojelCh4>; dostępny online [dostęp: 23.01.2022];
- Nagranie *Хор Верьовки – Гімн України*,
<https://www.youtube.com/watch?v=OgNDJARJUMk>; dostępny online [dostęp: 24.01.2022];
- Portret Mychajła Werbyckiego [Załącznik 1, zdjęcie 1];
- Portret Pawła Czubyńskiego [Załącznik 1, zdjęcie 2].

Przewidywany czas:

45 minut

Proponowany przebieg zajęć:

Część 1.

Pytania wprowadzające (kluczowe): (15 min.)

1. Czy wiecie, na jaki instrument Mychajło Werbycki skomponował melodię do wiersza *Ще не вмерла України ні слава, ні воля?*
2. Kompozytor nie znał wtedy autora wiersza, ale był przekonany, że napisał go ukraiński wieszcz. Domyślasz się, kto? Zastanówmy się, dlaczego Werbycki myślał o Szewczenko?

Część 2.

Zapoznanie się z melodią i tekstem narodowego hymnu Ukrainy (30 min).

1. Prezentacja portretu Mychajła Werbyckiego [Załącznik 1, zdjęcie 1].
2. Wysłuchanie nagrania hymnu z akompaniamentem gitary
<https://www.youtube.com/watch?v=ILG1ojelCh4>; dostępny online [dostęp: 23.01.2022] oraz oficjalnego nagrania w wykonaniu orkiestry symfonicznej oraz chóru <https://www.youtube.com/watch?v=OgNDJARJUMk>; dostępny online [dostęp: 24.01.2022].

2. Pytania do uczniów: Jakie uczucia budzi melodia hymnu? Co może mieć na to wpływ? Czy jest to kompozycja durowa/molowa, optymistyczna/pesymistyczna? Które wykonanie bardziej się Wam podoba? Dlaczego?

3. Prezentacja portretu Pawła Czubyńskiego [Załącznik 1, zdjęcie 2].

4. Krótka analiza tekstu hymnu autorstwa Pawła Czubyńskiego: przesłanie wiersza, środki stylistyczne.

Pytanie do uczniów: Czy widzicie podobieństwa wiersza Czubyńskiego do twórczości Tarasa Szewczenki?

Praca domowa:

Nauczyć się słów hymnu na pamięć.

Ewaluacja zajęć

Uczniowie oceniają lekcję w krótkiej ankiecie w aplikacji Mentimeter.

Pytania: Co sobie przypomniałeś/łaś? Czego nowego się dowiedziałeś/łaś?, Co Cię zaintrygowało? Twoje zaangażowanie podczas realizacji tematu (w skali 1-10).

SCENARIUSZ 2 (Z 3)

Scenariusz zajęć dla uczniów klas VI-VIII (II etap ed.) prowadzonych przez nauczyciela języka ukraińskiego

Temat: Postać, którą warto poznać: Mychajlo Werbycki – twórca muzyki do hymnu narodowego Ukrainy

Cele kształcenia – wymagania ogólne:

- znajomość podstawowych utworów literackich i innych tekstów kultury ważnych dla poczucia tożsamości narodowej lub etnicznej;
- znajomość podstawowych faktów z historii narodowej lub etnicznej;
- rozwijanie zdolności rozumienia wartości o charakterze narodowym i uniwersalnym.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe:

Uczeń:

- rozumie okoliczności powstania muzyki do hymnu narodowego Ukrainy;
- zna fakty z życia kompozytora;
- współdziała w grupie, dokonuje samooceny i wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem;
- korzysta ze źródeł informacji w języku ukraińskim, również za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych.

Metody i formy pracy:

- wykład interaktywny;
- pogadanka;
- praca zbiorowa;
- praca indywidualna.

Środki dydaktyczne:

- Aplikacje: *Mentimeter*, *ZOOM/Teams*;

- Internet, laptop/komputer, smartfon/tablet, kamera;
- Platforma ZPE;
- Film edukacyjny nt. *Серце запалене любов'ю. Михайло Вербицький*, <https://tinyurl.com/5e2nfeuj>; dostępny online [dostęp: 23.01.2022]
- Test do filmu online na ZPE: <https://moje.zpe.gov.pl/dolacz/90880900>; [opracowanie własne]
- Mapa *Українські території*, https://history.ucoz.ua/_ph/17/392165296.jpg; dostępny online [dostęp: 24.01.2022]

Przewidywany czas:

45 minut

Proponowany przebieg zajęć:

Część 1.

Pytania wprowadzające (kluczowe): (10 min.)

1. Pytania do uczniów: W jakich czasach żył Mychajło Werbycki? Na terytorium jakich państw? Jaka była sytuacja narodu ukraińskiego w tym czasie?

2. Przedstawienie mapy politycznej ziem ukraińskich w drugiej połowie XIX w. https://history.ucoz.ua/_ph/17/392165296.jpg; dostępny online [dostęp: 24.01.2022].

Część 2.

Informacje o życiu i twórczości Mychajła Werbyckiego. (30 min)

3. Obejrzenie filmu o Werbyckim z Youtube <https://tinyurl.com/5e2nfeuj>; dostępny online [dostęp: 23.01.2022].

4. Wrażenia z filmu – uczniowie opisują, co ich zainteresowało, zdziwiło, poruszyło.

Praca domowa:

Wykonaj test - quiz na podstawie filmu na platformie ZPE, sprawdzisz co zapamiętałeś/-aś z filmu <https://moje.zpe.gov.pl/dolacz/90880900> [opracowanie własne].

Ewaluacja zajęć:

Uczniowie oceniają lekcję w krótkiej ankiecie, np. w aplikacji Mentimeter.

Pytania: Jaka była twoja wiedza na temat życia i twórczości Mychajła Werbyckiego przed lekcją, a jaka jest teraz? (w skali 1-10). Twoje zaangażowanie podczas realizacji tematu (w skali 1-10).

SCENARIUSZ 3 (Z 3)

Scenariusz zajęć dla uczniów klas VI-VIII (II etap ed.) prowadzonych przez nauczyciela języka ukraińskiego

Temat: Miejsca bliskie sercu Mychajła Werbyckiego, twórcy muzyki do hymnu narodowego Ukrainy, i wszystkim Ukraińcom.

Cele kształcenia – wymagania ogólne:

- znajomość podstawowych utworów literackich i innych tekstów kultury ważnych dla poczucia tożsamości narodowej lub etnicznej;
- znajomość podstawowych faktów z historii narodowej lub etnicznej;
- rozwijanie zdolności rozumienia wartości o charakterze narodowym i uniwersalnym.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe:

Uczeń:

- wskazuje miejsca w Polsce południowo-wschodniej związane z życiem kompozytora;
- potrafi zaplanować wycieczkę śladami Werbyckiego;
- współdziała w grupie i dokonuje samooceny i wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem;
- korzysta ze źródeł informacji w języku ukraińskim, również za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych.

Metody i formy pracy:

- dyskusja;
- prezentacja;
- praca zbiorowa;
- praca zespołowa jednolita (2–4 osoby);
- praca indywidualna.

Środki dydaktyczne:

- Aplikacje: *Mentimeter*, *Google Prezentacje*, *aplikacja Padlet*, ZOOM/Teams;
- Internet, laptop/komputer, smartfon/tablet z czytnikiem kodów QR, kamera;
- Prezentacja w Google: *Śladami kompozytora M. Werbyckiego*;
<https://docs.google.com/presentation/d/108ipleexhRrrW9XgTN5s0hTBK3VgTEIFoa9jAEpT-MQ/edit?usp=sharing> [opracowanie własne].

Przewidywany czas:

45 minut

Proponowany przebieg zajęć:

Część 1.

Dyskusja uczniów na temat znaczenia życia i twórczości twórcy muzyki do hymnu narodowego – wypowiedzi online lub anonimowe wypowiedzi w aplikacji Padlet (10 min.).

Przykładowe pytania: Jak według Ciebie Werbycki radził sobie z różnymi aspektami w swoim życiu: rodzinnym, duszpasterskim i twórczym? Czy panowała tam harmonia? Co w twórczości kompozytora było znane i lubiane już za jego życia? Dlaczego? Co spowodowało, że Werbycki zmarł w biedzie i zapomnieniu?

Część 2.

Miejsca bliskie sercu Mychajła Werbyckiego i wszystkim Ukraińcom (25 min).

1. Praca w grupach 2–4-osobowych (w pokojach ZOOM, 15 min). Polecenia: Obejrzyjcie zdjęcia w prezentacji Google, na których przedstawiono miejsca związane z życiem Werbyckiego:

<https://docs.google.com/presentation/d/108ipleexhRrrW9XgTN5s0hTBK3VgTEIFoa9jAEpT-MQ/edit?usp=sharing> [opracowanie własne].

Spróbujcie zidentyfikować te miejsca. Poszukajcie w Internecie dodatkowych informacji na temat dwóch wybranych przez siebie miejsc.

2. Prezentacja efektów pracy grup (w pokoju głównym – 15 min).

3. Wyjaśnienie pracy domowej w formie projektu (indywidualnie) – 5 min.

Praca domowa:

Praca pt. „Moja podróż śladami kompozytora ukraińskiego hymnu Mychajła Werbyckiego” – forma do wyboru, np.: filmik edukacyjny w aplikacji *Flipgrid*, interaktywna gra w aplikacji *Genially* lub też prezentacja w *Google Forms*.

Wyjaśnienie szczegółów dotyczących pracy domowej: Uczeń odwiedza przynajmniej trzy miejsca, w których przebywał kompozytor, robi tam zdjęcia lub nagrywa film, obmyśla kompozycję materiału w odniesieniu do biografii kompozytora, uzupełnia informacje o tych miejscach z Internetu, tworzy materiał w wybranej formie, wyniki prezentuje na forum klasy.

Ewaluacja zajęć:

Uczniowie oceniają lekcję w krótkiej ankiecie, np. w aplikacji *Mentimeter*.

Pytania: Oceń Twój udział w dyskusji (w skali 1-10). Oceń Twoje zaangażowanie i wkład w pracę grupy (w skali 1-10).

ZAŁĄCZNIKI (Pliki do stworzonych materiałów do zamieszczenia na stronie ZPE)

Załącznik 1, zdjęcie 1

Portret Mychajła Werbyckiego

[Źródło] https://en.wikipedia.org/wiki/Mykhailo_Verbytsky#/media/File:Mykhaylo_Verbytsky.jpg; dostępny online [dostęp: 23.01.2022]

Zdjęcie 2

Portret Pawła Czubyńskiego

[Źródło] <https://ukrlit.net/biography/chubinsky.html>; dostępny online [dostęp: 23.01.2022]

Uwagi:

Scenariusze mogą być realizowane jako osobne jednostki lekcyjne lub w cyklu trzech lekcji.

Podane trzy scenariusze można zrealizować również metodą lekcji odwróconej.

Wprowadzenie do tematu, zainteresowanie uczniów (Scenariusz 1, część 1, Scenariusz 2, część 1) należy wykonać pod koniec lekcji poprzedzającej nowy temat.

Pierwszą część modelu – Praca w domu – (Scenariusz 1, część 2, Scenariusz 2, część 2) uczniowie wykonują indywidualnie w domu.

Druga część modelu – Praca w klasie (Scenariusz 3) – praca w klasie stacjonarnej/wirtualnej online (45 min).